P10_TA(2024)0062

Mobilizacija Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji: zahtjev EGF/2024/002 BE/Strojevi i papir Limbourg – Belgija

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. prosinca 2024. o Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva Belgije – EGF/2024/002 BE/Strojevi i papir Limbourg (COM(2024)0370 – C10-0166/2024 – 2024/0286(BUD))

(C/2025/1978)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2024)0370 – C10-0166/2024),

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/691 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o Europskom fondu za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom (EGF) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1309/2013 ([1]) („Uredba o EGF-u”),

— uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 od 17. prosinca 2020. kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. ([2]), kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 ([3]), a posebno njezin članak 8.,

— uzimajući u obzir Međuinstitucijski sporazum od 16. prosinca 2020. između Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o proračunskoj disciplini, suradnji u proračunskim pitanjima i dobrom financijskom upravljanju te novim vlastitim sredstvima, uključujući plan za uvođenje novih vlastitih sredstava ([4]), a posebno njegovu točku 9.,

— uzimajući u obzir načela europskog stupa socijalnih prava i ciljeve utvrđene u akcijskom planu za provedbu europskog stupa socijalnih prava,

— uzimajući u obzir pismo Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračune (A10-0019/2024),

A. budući da je Unija uspostavila zakonodavne i proračunske instrumente kako bi pružila dodatnu potporu radnicima suočenima s posljedicama velikih strukturnih promjena u tokovima svjetske trgovine ili svjetske financijske i gospodarske krize te kako bi im se pomoglo da se ponovno uključe na tržište rada; budući da se ta pomoć ostvaruje u obliku financijske potpore radnicima i poduzećima za koja su radili;

B. budući da je Belgija podnijela zahtjev EGF/2024/002 BE/Strojevi i papir Limburg za financijski doprinos iz Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji (EGF) nakon otpuštanja 681 radnika ([5]) u sektoru gospodarstva svrstanom u odjeljak 17. (Proizvodnja papira i proizvoda od papira) i odjeljak 28. (Proizvodnja strojeva i uređaja) NACE-a Rev. 2 u pokrajini Limburg, u referentnom razdoblju za podnošenje zahtjeva od 31. prosinca 2023. do 30. travnja 2024.;

C. budući da se zahtjev odnosi na 567 radnika otpuštenih iz poduzeća Sappi Lanaken NV (papir) i 114 radnika otpuštenih iz poduzeća Purmo Group Belgium NV (strojevi);

D. budući da se zahtjev temelji na intervencijskim kriterijima iz članka 4. stavka 2. točke (c) Uredbe o EGF-u kojima se uvjetuje da je najmanje 200 radnika proglašeno viškom u referentnom razdoblju od četiri mjeseca u poduzećima koja djeluju u istim ili različitim gospodarskim sektorima i koja se nalaze u istoj regiji;

([1]) SL L 153, 3.5.2021., str. 48., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/691/oj.
([2]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Uredba Vijeća (EU, Euratom) 2024/765 od 29. veljače 2024. o izmjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 kojom se utvrđuje višegodišnji financijski okvir za razdoblje 2021. – 2027. (SL L, 2024/765, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/765/oj).
([4]) SL L 433 I, 22.12.2020., str. 28., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([5]) U smislu članka 3. Uredbe o EGF-u.

E. budući da su pandemija bolesti COVID-19 i ratna agresija Rusije na Ukrajinu smanjile razinu gospodarske konkurentnosti i negativno utjecale na gospodarski rast u Belgiji;

F. budući da je Sappi Lanaken poduzeće specijalizirano za proizvodnju premazanog bezdrvnog papira; budući da je sve manja potražnja za grafičkim proizvodima zbog povećane digitalizacije dovela do sve veće prekapacitiranosti europske industrije premazanog bezdrvnog papira; budući da se proizvodnja u Sappi Lanakenu nije mogla preusmjeriti na druge proizvode od papira za kojima postoji veća potražnja bez velikih ulaganja i da je grupa Sappi stoga odlučila prekinuti proizvodnju u Lanakenu i zatvoriti pogon jer se nije mogao pronaći odgovarajući kupac zbog strukturnog viška kapaciteta u toj industriji;

G. budući da se obujam proizvodnje pločastih radijatora grupe Purmo u razdoblju 2018. – 2023. postojano smanjivao, s 820 000 jedinica 2018. na 320 000 jedinica 2023. (-60 %); budući da je pri usporedbi troškova proizvodnje raznih postrojenja grupe Purmo u Europi lokacija Zonhoven u nepovoljnom položaju jer su njezini troškovi od 17 % do 35 % viši; budući da je grupa Purmo odlučila prekinuti proizvodnju pločastih radijatora od 50 mm u svojem postrojenju u Zonhovenu i zatvoriti relevantnu proizvodnu liniju; budući da, s obzirom na neočekivano stanje u pogledu dostupnosti i cijene plina, koje je posljedica ruske ratne agresije na Ukrajinu, i zakonodavstvo Unije koje pogoduje niskotemperaturnim sustavima grijanja nauštrb pločastih radijatora, nije izgledno da će se potražnja oporaviti jer će tržište pločastih radijatora biti sve ograničenije na zamjenu već postojećih jedinica u uporabi;

H. budući da su ta dva poduzeća, u skladu s belgijskim pravom, slijedila obvezni postupak obavješćivanja predstavnika radnika i savjetovanja s njima te su osnovala odjel za zapošljavanje čija je svrha radnicima otpuštenima u kontekstu kolektivnog otpuštanja pružiti usluge traženja zamjenskog posla;

I. budući da bi financijski doprinos iz EGF-a ponajprije trebao biti usmjeren na aktivne mjere politike tržišta rada i personalizirane usluge čiji je cilj brza reintegracija korisnika na dostojanstvena i održiva radna mjesta u istom ili drugom sektoru, pri čemu ih treba pripremiti na zelenije i digitalnije europsko gospodarstvo;

J. budući da EGF ne smije premašiti najveći godišnji iznos od 30 milijuna EUR (u cijenama iz 2018.), kako je utvrđeno člankom 8. Uredbe Vijeća (EU, Euratom) 2020/2093 kako je izmijenjena Uredbom Vijeća (EU, Euratom) 2024/765;

1. slaže se s Komisijom da su uvjeti iz članka 4. stavka 2. točke (c) Uredbe o EGF-u ispunjeni i da Belgija u skladu s tom Uredbom ima pravo na financijski doprinos u iznosu od 704 135 EUR, odnosno 60 % ukupnog troška od 1 173 559 EUR, što obuhvaća troškove za personalizirane usluge u iznosu od 1 126 559 EUR i troškove za aktivnosti pripreme, upravljanja, informiranja i promidžbe te kontrole i izvješćivanja u iznosu od 47 000 EUR;

2. napominje da su belgijske vlasti zahtjev podnijele 19. srpnja 2024. te da je, na temelju dodatnih informacija koje je Belgija pružila, Komisija dovršila ocjenjivanje zahtjeva 5. studenoga 2024. i o tome istoga dana obavijestila Parlament;

3. napominje da se zahtjev odnosi na 567 radnika otpuštenih iz poduzeća Sappi Lanaken i 114 radnika otpuštenih iz poduzeća Purmo Group Belgium; nadalje, napominje da će ukupno 632 radnika biti ciljani korisnici, od čega su gotovo svi muškarci;

4. ističe da su tržišta rada u Lanakenu i Zonhovenu u nepovoljnom položaju u usporedbi s Limburgom u cjelini ili Flandrijom, pri čemu je omjer radno sposobnog stanovništva i dostupnih radnih mjesta znatno niži nego u Limburgu u cjelini ili u Flandriji; ističe da se broj radnih mjesta u industriji u Limburgu 2023. smanjio za 15 %;

5. naglašava da profili radnika koji su proglašeni viškom, od kojih je jedna trećina u dobi od 55 ili više godina, a 30 % ih ima nisku razinu obrazovanja, znače da će se suočavati s ozbiljnim preprekama na tržištu rada; ističe da će, uzimajući u obzir silazni trend u pogledu slobodnih radnih mjesta i njihovu geografsku raspodjelu, radnicima biti potrebna dodatna prilagođena potpora kako bi im se pomoglo da se ponovno uključe na tržište rada;

6. podsjeća da belgijske vlasti moraju priznati izvor financiranja, kao i jamčiti vidljivost financiranja Unije, te isticati dodanu vrijednost Unije do koje je došlo zahvaljujući intervenciji, i to pružanjem koherentnih, učinkovitih i ciljanih informacija različitoj publici, uključujući usmjerene informacije korisnicima, lokalnim i regionalnim vlastima, socijalnim partnerima, medijima i javnosti;

7. smatra da je socijalna odgovornost Unije i država članica pružiti pogođenim radnicima mogućnost stjecanja potrebnih kvalifikacija za buduće zapošljavanje, uzimajući u obzir da digitalna i ekološka tranzicija znatno utječu na sektore u kojima rade i da istodobno dovode do smanjenja potražnje; pozdravlja činjenicu da je Belgija, nakon savjetovanja s ciljanim korisnicima, njihovim predstavnicima i socijalnim partnerima, sastavila koordinirani paket personaliziranih usluga;

8. naglašava da potpora iz EGF-a mora biti dio šire strategije za pogođene radnike i regiju na svim političkim razinama, što uključuje pružanje potpore iz relevantnih Unijinih instrumenata financiranja, kako bi se osiguralo da nitko ne bude zapostavljen u digitalnoj i klimatskoj tranziciji;

9. podsjeća na to da se personalizirane usluge koje će se pružati radnicima sastoje od sljedećih mjera: savjetnik za socijalnu intervenciju, usmjeravanje, savjetovanje i profesionalna orijentacija, aktivna potpora pri traženju posla, osposobljavanje, prekvalifikacija i strukovno osposobljavanje, uključujući osposobljavanje u području digitalnih vještina, te obuka na radnome mjestu;

10. napominje da je Belgija ciljanim korisnicima počela pružati personalizirane usluge 26. prosinca 2023. i da će stoga razdoblje prihvatljivosti za financijski doprinos iz EGF-a trajati od tog datuma do datuma koji nastupi 24 mjeseca nakon stupanja na snagu odluke o financiranju;

11. napominje da Belgija od 20. studenoga 2023. snosi administrativne izdatke provedbe EGF-a te da ti izdaci stoga ispunjavaju uvjete za financijski doprinos iz EGF-a od tog datuma do datuma koji nastupi 31 mjesec nakon stupanja na snagu odluke o financiranju;

12. naglašava da su belgijske vlasti potvrdile da će se u pristupu predloženim mjerama i u njihovoj provedbi poštovati načela jednakog postupanja i nediskriminacije te da će se spriječiti svako dvostruko financiranje;

13. ponovno ističe da pomoć iz EGF-a ne smije zamijeniti mjere za koje su prema nacionalnom pravu ili kolektivnim ugovorima odgovorna poduzeća, kao ni bilo kakve naknade ili prava radnika proglašenih viškom, kako bi se osigurala potpuna dodatnost te pomoći; podsjeća da države članice koje podnose zahtjev za financijsku potporu iz EGF-a moraju osigurati da su ispunjeni uvjeti utvrđeni nacionalnim pravom i pravom Unije o kolektivnom otpuštanju te da se predmetno poduzeće u skladu s time pobrinulo za svoje radnike;

14. poziva belgijske vlasti i druge države članice da proaktivno poduzmu preventivne mjere kako bi se industrije prilagodile globalizaciji te tehnološkim i okolišnim promjenama te kako bi se radnike zaštitilo od gubitka radnih mjesta i drugih negativnih posljedica globalizacije;

15. odobrava Odluku priloženu ovoj Rezoluciji;

16. nalaže svojoj predsjednici da potpiše ovu Odluku zajedno s predsjednikom Vijeća te da je da na objavu u *Službenom listu Europske unije*;

17. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju, zajedno s njezinim Prilogom, proslijedi Vijeću i Komisiji.

PRILOG

ODLUKA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o mobilizaciji Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom na temelju zahtjeva Belgije – EGF/2024/002 BE/Limburg machinery and paper

(Tekst ovog priloga nije naveden ovdje budući da odgovara konačnom aktu, Odluci (EU) 2025/47.)